

ER – RÂFİ'

Er-Râfi, Allah-ü Zülcelâl'in esma-ül hüsnasından, yukarı kaldıran, yükselten manalarına gelen bir ism-i şerifidir.

Allah-ü Zülcelâl, çeşitli sebeplere binaen istediği kulunu alçalttığı gibi yine çeşitli sebeplere binaen yükseltir, şan, şeref, değer verir. Rabb'ül âlemin, Kur'an-ı Azîmüşşan'da kulun alçalmasına sebebiyet veren şeyleri de yükselmesine sebebiyet veren şeyleri de açıkça bildiriyor.

Yükselmenin pek çok yolları vardır. Kur'an-ı Kerîm'de ve hadis-i şeriflerde bildirilen, yükselmeye sebep olan güzel ameller, güzel sıfat ve vasıflar ve taatlerden birkaç örnek verelim:

Hz. Aişe Validemiz'e iftira edenlerden biri de, Hz. Ebu Bekir'in himayesinde olan, onun bakımını üzerine aldığı Mistah adında bir kimse idi. Bu hadise üzerine Hz. Ebu Bekir, bu adama bir daha maddî yardımda bulunmayacağına dair yemin etti. Yemin üzerine hem Hz. Ebu Bekir'e (r.a) hem de diğer müminlere Allah rızası için yapageldikleri yardımı kesmemeleri, affetmelerini öğütleyen ayet nazil oldu:

"İçinizden faziletli ve servet sahibi kimseler akrabaya, yoksullara, Allah yolunda göç edenlere (mallarından) vermeyeceklerine yemin etmesinler; bağışlasınlar; feragat göstereyinler. Allah'ın sizi bağışlamasını arzulamaz mısınız? Allah çok bağışlayandır, çok merhametlidir."¹

Ayet-i kerime açık bir ifade ile faziletin, yücelmenin Er-Râfi ism-i şerifinin mazhariyetine sebebiyet verecek fiillerden birinin de kötülük edene iyilik etmek ve iyilik yaptığı şahsın zulmü karşısında dahi yardımı kesmeyip, iyiliğe devam etmekle beraber affetmeyi, bağışlamayı öneriyor ki; işte yücelmenin bir yolu da budur. Hadis-i şerifte de "Allah, muhakkak surette kötülüğü affeden kişiyi aziz kılar"² buyrulur buna işaret edilmiştir.

Yine bir hadis-i şerifte: "Affeden insanın Allah şerefini yükseltir, Allah için tevazu gösterenin de derecesini artırır."³ buyrulmaktadır. Kur'an-ı Kerîm'de ise: "O ahiret yurdunu yeryüzünde kendilerine büyük görmek ve fesad çıkararak istemeyenlere tahsis ederiz. Son kazanç müttakilerindir."⁴ buyrulmuştur.

Bir diğer hadis-i şerifte yine yücelmenin yollarına işaret ederek müminlerin birbirini Hakk rızası için sevmeleri ve hakkı yaşama babında birbirleriyle yardımlaşmalarını Allah'ın (c.c) nasıl ödüllendireceğini şöyle müjdeler:

"Hiç şüphesiz Allah Teâlâ kıyamet gününde:

—Nerede benim rızam için birbirlerini sevenler? Gölgemden başka gölgenin bulunmadığı bugün onları, kendi arşımın gölgesinde gölgelendireceğim, buyurur"⁵. Yine bir hadis-i şerif:

"Muaz (r.a), Resulullah (s.a.v) şöyle buyururken dinledim, dedi:

—Allah Teâlâ; "Benim rızam uğrunda birbirlerini sevenler için peygamberlerin ve şehidlerin bile imreneceği nurdan minberler vardır" buyurmuştur."⁶

İşte yücelmenin başka bir yolu daha:

Hz. Aişe'nin Resulullah'ı şöyle buyururken işittiği rivayet edilmiştir: "Mü'min güzel huyu sebebiyle (gündüzleri) oruç tutan, (geceleri) ibadet için ayakta bulunan kimsenin derecesine ulaşır."⁷

Kur'an-ı Kerîm'de yüceltilenin kim olduğu şöyle bildirilir:

"(Resulum) De ki: Mülkün gerçek sahibi olan Allah'ım! Sen mülkü dilediğine verirsin ve mülkü dilediğinden geri alırsın. Dilediğini yüceltir, dilediğini de alçaltırsın. Her türlü iyilik senin elindedir. Gerçekten sen her şeye kadırsın."⁸

¹ Nur:22

² Musned, 11, 235–238

³ Müslim, Birr, 2588

⁴ Kasas: 83

⁵ Müslim, Birr, 37

⁶ Tirmizi, Zühd, 53

⁷ Ebu Davud, Edeb, 4798

⁸ Âl-i İmran:26

Evet, Allah (c.c) dilediğini yüceltir, dilediğini alçaltır. Bu dünyaya ait yükselişler ise izafidir, kâmil olmadığı için iniş-çıkışlar mümkündür. Nitekim Enes (r.a)'den rivayet edilen bir hadiste: Enes (r.a) der ki: Resulullah'ın (s.a.v) Adbâ denilen devesi birinciliği vermek şöyle dursun, diğer develer onu geçmeye yaklaşamazdı bile. Günün birinde devesiyle gelen taşralı bir Arap Adbâ'yı geçti. Bu hal Müslümanların gücüne gitti. Bunu anlayan Resulullah şöyle buyurdu: Dünyada bir şey yükselirse, muhakkak Allah onu alçaltır." ⁹

Bu hadis-i şerif, dünyanın Allah nezdinde değeri olmadığına delildir. Kemal-i tevazu sahibi olan Resulullah yarışın aleyhine sonuçlanmasından müteessir olmamış, dünyadaki yükselişlerin bir inişi olacağını söyleyerek ashabına o anda bile önemli dersler vermiştir. Esasen Allah (c.c) onu manevî yöndeki en yüce mevkie yerleştirmiş ve Allah (c.c) onu manevî yöndeki en yüce mevkie yerleştirmiş ve:

"Ve sen elbette yüce bir ahlak üzeresin." ¹⁰

"Senin şanını ve ününü yüceltmedik mi?" ¹¹

"Kuşkusuz biz sana Kevser'i verdik." ¹² buyurarak onun yüceliğini Kur'an-ı Kerim'de ilan etmiştir.

Peygamberlerden sonra en yüce mevkie yüceltilen sahabe-i kiram hazeratıdır. Peygamber Efendimiz (s.a.v) bunlar hakkında:

"İnsanların en hayırlıları, benim şu içinde bulunduğum asırda yaşayanlardır (sahabe nesli), sonra onların peşinden gelenler (tâbiîn), daha sonra da onların peşinden gelenler (tebe-i tâbiîn)..." ¹³

Bu işaret buyrulan yüce insanlar, iman edip salih amel işlemekle, teslimiyetleri, sadakatleri, saygılarıyla, hak uğrunda candan maldan geçip fedakârlık etmeleriyle Allah'ın ve Resulü'nün sevgisine ve övgüsüne mazhar olmuşlar, İslâm'ı kabul etmeden önceki hayatlarındaki sefil yaşantılarına, alçalmalarına mukabil İslâm'la şereflendikten sonra Hakk'a hakkıyla teslim olmalarıyla ulviyata kanat açıp manen zirvelere yükselmeye hak kazanmışlardır.

Kula düşen; Hakk'a gönül verip, hakkı yaşamaya gayret etmektir. Kul cüz'î iradesini yerinde kullanır, kendisine tanınan tercih hakkını hak ve hakikati kabulde isabetli bir karar verir, Kuran'a, Sünnet-i Resulullah'a (s.a.v), İslâm'a sarılırsa azmi, ciddiyeti, samimiyeti ve ihlâsı nisbetinde Allah o kulumu yükseltir, yüceltir, şerefli kılar, iman ve irfan ışığı ile yolunu aydınlatır, yüksek hakikatlerden haberdar eder. Bu yüce ruhlar mukaddesatını ön plana alan Allah'ın değer verdiği değer veren, değer vermediğine değer vermeyen, teslimiyeti kuvvetli, itaatli, edepli, sabırlı ve daha pek çok güzel vasıflarla vasıflanmış, Yüce Kuran'a sımsıkı sarılmış, saygılı melekvarî insanlardır ki; bunlar yükselmeyi hak etmişler ve yükselmeye mani olacak bütün süfliyattan, kötü hâl ve gidişattan tamamen uzak kalmış, ibadet-i taatle Rablerine sıkı sıkıya bağlı bir rabita içerisinde marifetullahta derinleşmiş, muhabbetle dopdolu has ve dost kullardır. Allah (c.c), bu kullarını Er-Râfi ismi şerifinin tecellisiyle yükseltmiştir. Abdülkâdir Geylânî, Mevlânâ, Bahâeddîn Nakşibend, Veysel Karanî, Yunus Emre, Bişr-i Hafî, İbrahim Edhem, Aziz Mahmud Hüdâyî, Esad Erbilî ve daha ismini saymakla bitiremeyeceğimiz Hakk dostlarının yücelmelerine sebeb, maddî zenginlikleri olmadığı herkesçe malumdur. Onların yücelme sebebi bilindiği gibi Hakk'a gönül vermiş, Hakk aşkı ile dolup taşmış adeta muhabbet bülbülleri gibi hep Rabb'in rızası yörengeli bir hayat yaşamışlar, sevmiş ve sevilmişler, övgülere mazhar olmuşlardır. Mevlâ, bu kullarını dünyada sevdiren saydırdığı gibi ukbada da sevilen, saygıdeğer kimseler olacaklarının ve yüce makamlara vasıl olacaklarının müjdesini veriyor.

Yüce Mevlâ'dan biz aciz, zayıf bîçareleri de affına mazhar eyleyip bu ism-i şerifinin tecellisine mazhar olan başta peygamberler ve aileleri, peygamberlere yakınlığı, teslimiyeti, sevgi ve saygıları nisbetinde bu ism-i şerifin tecellisine mazhar olan ümmetlerinin ve kendine dost kabul ettiği kullarının hürmetine bizleri de süfliyattan

⁹ Buharî, Cihad ve Ebu Davud

¹⁰ Kalem:4

¹¹ İnşirah:4

¹² Kevser:1

¹³ Buharî, Müslim, Tirmizî, İbn. Mâce

ulviyata yüceltsin, değerli işlerin, güzel amellerin peşine düşürüp, salih amellerle yüceltilsin. Bu ism-i şerifinin tecellilerine bizleri de mazhar eylesin. Âmin.